

Tak, Tak!

Kim O?

Çekiç Kafa Ağaçkakan

Özellikle ilkbahar mevsiminde sanki parklar ve bahçelerdeki sesler daha da artar. Bunun bir nedeni, kış sonrasında gelen güzel havayı karşılamak. Ancak başka bir nedeni daha var: eş bulmak. Evet, hayvanlar ilkbaharla birlikte, yuva kurmak için kendilerine eş aramaya başlarlar. Bu hayvanlardan biri de ağaçkakan. Ağaçkakanların başlarını çekiç gibi kullandıklarını biliyoruz. Gagalarını, ağaç gövdelerine vurarak, orada yaşayan böcekleri çıkarırlar ve afiyetle yerler. Ya da kendilerine yuva yapmak için oyuklar açarlar. Ancak, bazen de başlarını vurarak yalnızca kendilerine özgü bir ses çıkarırlar. Hızla ateş edilme sesine benzer bir "tat-tat-tat" sesi gelir kulağımıza. Bu sesin, ne beslenmek ne de delik açmakla hiçbir ilgisi yok. İşte, oyukların çevresine vurarak çıkardıkları bu sesle kendilerine eş bulmaya çalışırlar. Eş, eğer bu sesi beğenirse ona katılır. Bu ses, aynı zamanda kendilerine rakip olan öteki ağaçkakanları da uzaklaştırmaya yarar. Güçlü gagasını ağaç oyuklarına vurarak en yüksek sesi çıkaran, tepeli ağaçkakan. Öyle ki, kulakları ağrıtabile kadar yüksek olan sesi, 1,5 km öteden bile duyulabilir.

Hayvanlar da zaman zaman birbirleriyle iletişim kurarlar. Onların "konuşma dilinde" bizim kullandığımız a,b,c...ler yok elbette. Bu nedenle, "Tak tak, kim o?", "Burası benim evim!", "Tanışabilir miyiz güzel bayan?" ya da "Çabuk git buradan!" gibi konuşmaların hayvanlar arasında geçtiğini düşünmek insana tuhaf ve komik geliyor. Ancak, her ne kadar bizim kullandığımız sözcükleri kullanmasalar da, kendi aralarında farklı yöntemlerle iletişim kuruyorlar. Kedimiz ya da köpeğimiz yerde şımarıkça yuvarlandığında, aslında "hadi beni sev biraz" ya da önümüze oyuncağını getirip bıraktığında "sen fırlat, ben de koşup geri getireyim" demek. Peki, doğal yaşamda hayvanlar birbirleriyle nasıl haberleşiyorlar?

Tanışabilir miyiz Güzel Bayan?

Erkek tarantula, kendine bir eş ararken dişinin yaşadığı oyuğun girişine ön ayaklarıyla vurur: "Tık tık". Belki dişi tarantula titreşimi hisseder ve kapıdakinin kim olduğuna bakmak için dışarı çıkar. Eğer, dişi tarantula da eş olmak istiyorsa, yere hafifçe vurarak ona yanıt verir. Bu, erkek tarantula için iyiye işaret. Neden mi? Tarantulaların birbirlerini yediklerini biliyoruz. Bu yanıtı alan erkek tarantula, dişinin kendini yalnızca başka bir öğün olarak görmediğinden emin olur!

Burası Benim Evim!

Batı Amerika'da yaşayan kanguru sıçan tek başına, ancak başka hayvanlarla aynı ortamda yaşar. Yaşadığı yerde huzuru sağlamak için bazen ayağını yere "gümm" diye vurur. Bu, "burası benim evim" anlamına gelir. Çıkan sesle, gürültücü komşulara ve ortalıkta dolaşanlara "şşt, biraz sessiz olun" uyarısını verir. Çoğu, kendine özgü bir ritimle vurur yere. Sesin ritminin farklılığı sayesinde onları birbirlerinden ayırtmak mümkün olabilir.

Kanguru sıçanları, yalnızca komşularını uyarmak için değil, bazen eşlerine kur yapmak için de ayaklarını yere vururlar. Aç bir yılan gizlice yaklaşmaya çalıştığında da, ayağını yere kuvvetle vurur. Sanki "Güm güm, orada olduğumu biliyorum. Git benim mahallemden!" der.

Çabuk Git Buradan!

Hiç, "Çabuk git, yoksa canına okurum" diyen bir tırtıl duydunuz mu? Şaşıracaksınız ama, kancalı güve tırtılı farklı bir yolla da olsa bunu yapıyor. Genellikle, bu tırtıl, kendine sessiz sakin bir yaprak bulur. Burada, küçük ipek ipçiklerden kendine bir çadır yapar ve yavaş yavaş yaprağı yemeye koyulur. Eğer, başka bir tırtıl yaklaşırsa, kendini çadırının içine çeker. Sonra bedeninin arka kısmıyla yaprağı hafifçe dalgalandırır. Eğer, bu işlem davetsiz misafiri korkutup kaçırmazsa, çenesiyle yaprağı vurmaya başlar. Bu vuruş, gürültülü patırtılı olur. İyi de, tırtılların kulakları yok ki. Bu durumda istenmeyen misafir yalnızca titreşimleri hisseder. Ancak, bir kuş gelen sesleri duyabilir. Eğer aç bir kuş oradan geçerse ne olur tahmin edin? Unutmayın, yalnızca kancalı güve tırtılı çadırının içinde güvende. Peki, ya istenmeyen tırtıl? Kurnazca bir oyun öyle değil mi?

Tam Ta Tam, Var mı Benden Güzel Müzik Yapan?

Evcil bir kuşa eğlenmek için zil çalmasını öğretebilirsiniz. Ancak, Avustralya'da yaşayan rengârenk bir yabani papağan türü, doğuştan müzisyen. Nasıl mı müzik yapıyor? Çiftleşme döneminde, erkek papağan ayağıyla ince bir sopa ya da

ağaç dalını kaldırıyor. Daha sonra bu sopayı içi boş ağaç dalına vurmaya başlıyor. Bunu yapmasının nedeni, bir dişi papağanın dikkatini çekmek. Eğer dişi papağan, erkek papağanın bu davranışını beğenirse yanına geliyor ve yeni bir aile kuruyorlar.

Banu Binbaşaran Tüysüzoğlu

Kaynak

Eaton, E., "Knock, Knock!", Ranger Rick, Eylül 2003